

RAPPORT 2017:7

Constructive alignment i examinering

Andrea Sundstrand
Pedagogisk ambassadör
Juridiska institutionen

Centrum för universitetslärarutbildning

Stockholms
universitet

Constructive alignment i examinering

Rapport om projektet Constructive alignment i examinering vid Juridiska institutionen (Juridicum) framtaget i ett uppdrag som Pedagogisk ambassadör under år 2017. Projektet har finansierat av Centrum för universitetslärarutbildning (CeUL) vid Stockholms universitet.

CeUL har i samarbete med Juridicum under år 2017 drivit projektet Constructive alignment i examinering. Syftet med projektet Constructive alignment i examinering har varit att verkställa Juridiska institutionens (Juridicums) mål att få en röd tråd mellan lärandemål, undervisning och examination av juriststudenter.

Juridicum vid Stockholms universitet

Juridicum vid Stockholms universitet är en mycket aktiv arbetsplats med kreativa kolleger, spännande forskning och utbildning samt intensivt samarbete med andra lärosäten och samverkan med samhället i övrigt, såväl nationellt som internationellt. De flesta forskarna och lärarna vid Juridicum deltar i nätverk, bokprojekt eller forskningsarbeten som sträcker sig såväl inom som utanför Sveriges gränser. I Juridiska fakultetens strategier för 2016-2018 anges bland annat att fakulteten ska ”uppmuntra internationellt utbyte och samarbeten på alla nivåer”.¹ Vid Juridicum arbetar 179 personer, varav 40 professorer, 30 universitetslektorer, 12 adjunkter och 38 forskningsanställda.²

Projektets syfte och mål

Syftet med projektet Constructive alignment i examinering är att verkställa Juridiska institutionens (Juridicums) mål att bli bäst i världen på att examinera juriststudenter. Juridicum har fastställt att medlet för att förändra dagens situation, där juriststudenter i huvudsak ängar sig år ytlärande, till en situation där studenterna i huvudsak ägnar sig åt djupinläring, är bl.a. att förändra utformningen av de tentamensfrågor som används vid examineringarna. Projektet har därför syftat till att den Pedagogiska ambassadören dels skulle tillgodogöra sig befintlig teoretisk forskning avseende utformningen av tentamensfrågor, dels kartlägga hur andra lärosäten med juridisk utbildning, såväl nationella som internationella, utformar sina examina, dels i en rapport sammanställa resultaten av undersökningen och samtidigt föreslå hur examinationerna på Juridicum framledes ska utformas. I rapporten presenteras hur projektet har genomförts i form av bl.a. pedagogiska luncher. En redovisning av övrig aktivitet som den Pedagogiska ambassadören har medverkat i återfinns i avsnittet .

Projektet inleddes således med en kartläggning av vilka examensformer som används vid Juridicum i Stockholm. Undersökningen avgränsades till att endast omfatta kurserna på grundutbildningen (de obligatoriska kurserna). Anledningen är att de examinationsformer som används vid specialkurserna (de valbara kurserna) i stort sett utformas av samma lärare som de vid grundkurserna. Parallellt sammanställdes den forskning som finns på området. Intervjuer med andra juridiska institutioner skedde löpande under hela året. Projektet har blivit något försenat och informationen kommer att under år 2018 sammanställas i en rapport. Den mer exakta implementeringen av resultatet av utredningen kan endast beslutas av Juridicums ledning, som får ta vid när rapporten har avlämnats.

¹ Verksamhetsberättelse Juridicum 2016, s. 3.

² Verksamhetsberättelse Juridicum 2016, s. 8.

³ Verksamhetsberättelse Juridicum 2015, s. 4 f.

De pedagogiska luncher som anordnats under år 2016 och år 2017 har varit mycket uppskattade. Under såväl år 2016 som år 2017 ordnades åtta sådana lunchseminarier.

Projektet omfattade två olika delar. Den första delen innebar organiserandet av åtta pedagogiska luncher med olika teman och olika föreläsare. Den andra delen bestod av undersökningen om constructive alignment i examineringen.

Del 1 – Pedagogiska luncher

Den första delen av projektet riktade sig till redan etablerade lärare vid Juridicum. För andra året i rad ordnades gemensamma samtal om olika aspekter av pedagogik vid s.k. pedagogiska luncher, en form av lunchseminarier. De pedagogiska luncherna riktade sig till samtliga lärare, men även administrativ personal var välkommen att delta. Luncherna inleddes med ett föredrag på mellan 30 och 40 minuter vilka följdes av en allmän diskussion/debatt om det aktuella ämnet.

Det ordnades sammanlagt åtta olika pedagogiska luncher med helt olika teman. Som huvudregel inbjöds andra lärare eller externa experter som talare, men några av luncherna höll den Pedagogiska ambassadören själv i. Genomsnittligt deltog ca 14 personer per pedagogisk lunch, inklusive föreläsaren.

Luncherna varade mellan kl. 11.45 till kl. 13.00 och hölls i Juridicums lokaler. Juridicum bjöd på lunchsmörgås och dricka för all personal som deltog. Nedan följer kopior av inbjudningarna till luncherna med deras olika teman och innehåll.

27 feb. Bäst i världen på examinering!

Under år 2017 kommer Andrea att undersöka dels hur vi kan bli mer professionella i vårt förhållande till examinationsformerna, dels vilka nya examinationsformer som kan vara tillämpliga på de förhållanden vi har på Juridicum med flera hundra studenter på kurserna. Hon ska även undersöka hur kritiskt tänkande och hur djuplärande kan examineras på ett smidigt, rättssäkert och effektivt sätt. Arbetet ska resultera i en rapport i slutet av år 2017. Alla lärare och andra intresserade inbjuds att lämna synpunkter, idéer och kommentarer dels på hur arbetet ska utföras, dels på vad som ska behandlas i rapporten. Pedagogisk ambassadör Andrea Sundstrand.

10 mars Kritisk tänkande och examination

I september 2016 fattade Fakultetsnämnden det s.k. rambeslutet som syftar till att stärka studenternas principiella och kritiska förhållningssätt till juridiken. Rent konkret innebär beslutet att 30 % av betyget i samtliga kurser (från och med VT 18 för obligatoriska kurser och från och med VT 19 för specialkurser) ska baseras på examination av kritiska och principiella perspektiv på juridiken. Lunchseminariet kommer att ägnas åt rambeslutet, vilka konkreta åtgärder som ska leda till implementering av rambeslutet samt hur 30%-regeln är tänkt att fungera. Professor Jessika van der Sluijs.

4 april Critical thinking and teaching

Critical thinking has become a topic in teaching around the world, and it is to be a greater part of our law education and examination. This lunch will focus what critical thinking is, its different components, and examples of how critical thinking can be more explicitly incorporated in the teaching at the law school. Docent Laura Carlsson.

9 maj Att grupphandleda uppsatsstudenter

Inom den offentliga rätten har vi dragit igång ett projekt med att grupphandleda uppsatsstudenter. Vi har ett särskilt system som bl.a. bygger på Linköpings-modellen. Det är emellertid inte nödvändigt att ett helt ämne ändrar sina rutiner, som enskild handledare kan du själv övergå till

grupphandledning av uppsatsstudenter. Grupphandledning fungerar så länge du har fler än en uppsatsstudent som startar arbetet samtidigt. Fördelarna är enorma – studenterna läser varandras arbeten och kommenterar, du som handledare spar tid och slipper korrigera småfel och studenterna blir klara i tid – de är mycket mer rädda för att behöva skämmas inför varandra än inför dig! Kom och hör om hur grupphandledning kan fungera och varför den fungerar så bra.
Pedagogisk ambassadör Andrea Sundstrand .

5 sept. Seminarium – vad, hur, för vem

Ett seminarium kan vara en undervisningsform för att uppnå effektivt lärande eller ett forum, en mötesform, diskussion, där olika slutsatser kan dras och sedan prövas mot varandra. Undervisande organisationer, undervisningsanstalter, med uppgift att bilda kunskaper interaktivt i små grupper, eller bidra till fördjupning, kan ha ordet i sitt namn. Seminarier genomförs i regel av en seminarieledare eller coach, som använder sig av Sokrates dialog eller samtalskonst. Akademiskt seminarium är en mötesform, undervisningsform eller vetenskaplig diskussion i en mindre grupp, kring ett vetenskapligt problem eller dylikt. I stort sett liknar det ett vanligt seminarium, med samma krav på aktivt deltagande från alla närvarande. I all högre humanistisk/samhällsvetenskaplig akademisk utbildning och forskning är seminariet den kontinuerliga formen för diskussion av vetenskapliga resultat (Wikipedia). Låter ju enkelt, men hur får jag till det bra och vad är "bra"?
Docent Klara Bolander Laksov, CeUL

17 okt. Retorik i juridiken

Juridicums egna retorikexpert professor Teresa Simon-Almendal håller i lunchseminariet om retorikens betydelse för och i juridiken. Professor Teresa Simon-Almendal

14 nov. Moot courts

Rättegång på låtsas, dessutom som tävling. Hur fungerar det, hur bygger du intressanta rättsfall och hur lägger jag bäst upp själva tävlingsmomentet? Professor Patricia Shaughnessy.

12 dec. Juridik on-line

Högintressant fråga som även är aktuell för Juridicum. Våren 2018 startar den första kursen på Juridicum som är helt nätbaserad. Den fristående kursen "Offentlig upphandling" ges då för första gången och studenter och färdiga jurister från hela Sverige kan läsa en nätbaserad universitetskurs i ämnet utan att vara fysiskt närvarande i Stockholm. Kursen kommer att utarbetas under år 2017 och vara klar lagom till lunchen i december. Lyssna och få tips om hur det är möjligt att utforma en kurs som är helt online och få samtidigt idéer om hur olika tekniska hjälpmedel kan användas även vid undervisning då studenterna är fysisk närvarande. Pedagogisk ambassadör Andrea Sundstrand

Del 2 – Constructive alignment i examinering

Projektet kommer att slutredovisas under år 2018.

Del 3 – Pedagogiska ambassadörens aktivitet

Utöver aktiviteterna under del 1 och del 2 ovan deltog den Pedagogiska ambassadören i de seminarier som anordnades av CeUL och i de heldagsarrangemang som ordnades av CeUL i början och i slutet av varje termin samt i upprättandet av olika rapporter. Den tredje delen omfattade även att den Pedagogiska ambassadören deltog i de utbildningsdagar som under år 2017 anordnades av Juridicum.

Uppnådda resultat

Projektet Constructive alignment i examinering blev något försenat men kommer att slutföras under år 2018. Vad gäller delen med de Pedagogiska luncherna får de sägas fortsatt ha varit en succé på Juridicum i Stockholm. För andra året i rad har det på Institutionen anordnats gemensamma träffar med information och diskussion om pedagogik och pedagogiskt anknutna ämnen. De Pedagogiska luncherna har varit en succé, vilket kan förklaras dels med de intressanta ämnen som behandlats, dels den öppna diskussionsklimat som har genomsyrat träffarna och dels med det faktum att Juridicum bjudit på lunch.

Resultatet av luncherna kan beskrivas som en fortsatt revolution - lärarna är tacksamma för att de har ordnats och för att de för första gången fått chansen att i ett gemensamt forum öppet diskutera pedagogiska frågor som är gemensamma för alla.

Sammanfattande slutsatser och framtida projekt

Det uppdrag jag har haft som Pedagogisk ambassadör på Juridicum har blivit möjligt att genomföra tack vare CeUL:s initiativ och finansiering. Projektet Constructive alignment i examinering har fortsatt öppnat upp det pedagogiska samtalet på institutionen på ett sätt som innan projekten med Pedagogiska ambassadörer tillkom helt enkelt inte funnits någon möjlighet till. Att det nu diskuteras pedagogik i korridorerna och på luncherna på Juridicum är till övervägande del projektets förtjänst och den betydelse som CeUL har spelat i den processen kan inte överskattas. Utan den hjälp och stöd som CeUL har varit behjälplig med hade pedagogiken fortsatt vara en icke-fråga bland lärarna på Juridicum i Stockholm.

För mig personligen har arbetet som Pedagogisk ambassadör inneburit en hel del arbete, men också möjligheten att få lära känna kollegor på andra institutioner, att få del av aktuell pedagogisk forskning och att själv lära mig mycket jag tidigare inte visste om pedagogik. Jag vill därför avsluta min redovisning av projektet Constructive alignment i examinering med att återigen uppmuntra andra lärare att ansöka om att få arbeta som Pedagogisk ambassadör, eftersom arbetet medför en högre grad av pedagogisk medvetenhet som kommer att vara till stor nytta i den undervisning som vi framledes kommer att bedriva vid Stockholms universitet.

Referenser

Ahlm Anna, Ers Agnes, Holmqvist Henrik, Sundström Carl, Åström Eva (2009), Förkunskaper och krav i högre utbildning, Högskoleverket, Stockholm.

Ask, Sofia (2007), Vägar till ett akademiskt skriftspråk, Ak. avh, Växjö universitet, Växjö. Ask,

Sofia (2011), Hållbara texter: grunderna i formellt skrivande, 2 uppl. Liber, Stockholm.

Barman, Boksander-Laksov & Silén (2014), Policy Enacted – teachers' approaches to an outcomebased framework for course design, Teaching in Higher Education, s. 735-746.

Blomström, Vendela & Wennerberg, Jeanna (2015), Akademiskt läsande och skrivande, Studentlitteratur, Lund.

Blåsjö, Mona (2004), Studenters skrivande i två kunskapsbyggande miljöer, Ak. avh, Stockholms Univ., Stockholm.

Eklund Heinonen, Maria & Sköldvall, Kajsa (2015), Nu har vi ett gemensamt språk - om ämnesintegrerad undervisning i akademiskt skrivande, Högre utbildning, s. 133-138.

Forsberg, Camilla (2014), Lär dina studenter att skriva, Studentlitteratur, Lund.

Hadar, Linor & Brody, David (2010), From isolation to symphonic harmony: Building a professional development community among teacher educators, Teaching in Higher Education, s. 1641-1651.

Hattie, J & Timperley, H. (2007), The power of feedback, Review of Educational Research, s. 81-112.

Lea, Mary R & Street, Brian (1998), Student writing in higher education, Studies in Higher Education, s. 157 - 172.

Nilsson, Gunnar (2000), Muntlig examination : analys av en examinationsform, i Den reflekterande medborgaren, Hans Albin Larsson (red.), Jönköping Univ. Press, Jönköping, s. 201-216.

Regler för utbildning och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Stockholms universitet, Dnr SU FV-1.1.2-0900-15.

Schött, Kristina (2015), Studentens skrivhandbok, 3 uppl., Liber, Stockholm.

Taras, M. (2005), Assessment – Summative and Formative – Some Theoretical Reflections, British Journal of Educational Studies, s. 466-478.

Wilian, D. & Leahy, S. (2015), Handbok i formativ bedömning, Natur & Kultur, Stockholm.

